

Η ΠΑΡΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΑΡΓΙΝΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Έτος 5ο • Αριθ. Φύλλου 17
Ιούνιος 1996

ΜΑΡΙΚΑΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ 10 • 104 32 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟΥ 52.25.788

PORT
PAYE
HELLAS

Από την άφιξη του κ. Γενικού Διοικητού Ηπείρου στην Πάργα - 5 Αυγούστου 1924. (Αρχείο Δημήτρη Μπάγκα).

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Καθώς η Πάργα γεμίζει από τουρίστες, οι σκέψεις μας τρέχουν στο τι πρόκειται να συμβεί τον Ιούλιο-Αύγουστο.

Οι δρόμοι γεμάτοι, δεξιά κι' αριστερά, από σταθμευμένα αυτοκίνητα. Στον «Κανάρη» και το «Ξενία» να φρακάρουν τα μεγάλα οχήματα, λόγω στενότητας δρόμων, κακής ή και παράνομης στάθμευσης. Στην παραλία κολλημένοι ο ένας πάνω στον άλλο και περπάτημα με βήμα σημειωτόν. Οι ακτές πηγμένες από τα κάθε είδους σκάφη και ο χώρος στις αμμουδιές περιορισμένος από τα ποδήλατα και τα άλλα είδη σπορ.

Οι επαγγελματίες στο φόρτε τους ν' αρμέξουνε όσο μπορούνε πιο πολύ την αγελάδα και η ηχορύπανση στη διαπασών, με άδεια ή και χωρίς.

Αυτή την κοσμοπλημμύρα βλέπουν οι γείτονες, ζηλεύουν, σκυλιάζουν και δυσφημούν την Πάργα με απίθανα εφευρήματα. Για φέτος προστίθενται και κάποιες παραπάνω ανωμαλίες που προέρχονται από την εκτέλεση απαραίτητων έργων.

Και οι πελάτες μας οι τουρίστες πώς θα περάσουν τις διακοπές τους; Από άριστα μέχρι μέτρια. Εξαργυράται από το τι ψάχνει ο καθένας. Πάντως, για ένα είμαστε σίγουροι. Όταν γυρίσουν στον τόπο τους και ηρεμήσουν από την ένταση των διακοπών, τότε εκείνο που θα τους μείνει είναι η ανάμνηση της γλυκιάς Πάργας. Γιατί πράγματι η Πάργα με τις ομορφιές της, είναι μια γλύκα. Εμείς οι άνθρωποι είμαστε που τη χαλάμε.

Και επειδή τους ανθρώπους είναι πολύ δύσκολο να τους αλλάξουμε δεν απομένει παρά με θεσμοθετημένους κανόνες να περιορίσουμε τις κακές ανθρώπινες επιβαρύνσεις και επεμβάσεις και ν' αναδείξουμε τα θετικά της Πάργας.

Για παράδειγμα: Η άναρχη στάθμευση μπορεί να διορθωθεί με ρύθμιση του κυκλοφοριακού και καθορισμό χώρων στάθμευσης.

Συνέχεια στην 3η σελίδα

Η ΠΑΡΓΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΠΑΡΓΙΝΩΝ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Έτος 56 • Αριθ. Φύλλου 17
Ιούνιος 1996

ΜΑΡΙΚΑΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ 10
154 32 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟΥ 52.25.788

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΩΝ
ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗΣ

Ιδιοκτήτης: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΓΙΝΩΝ
ΑΘΗΝΑΣ-ΠΕΙΡΑΙΑ-ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ
«Η ΠΑΡΓΑ»

ΜΑΡΙΚΑΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ 10
* 104 32 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟΥ: 5225788

Εκδότης
ΗΛΙΑΣ Σ. ΖΩΤΟΣ
Πρόεδρος του Συλλόγου
Βηλαρά 14 • 153 44 ΓΕΡΑΚΑΣ
Τηλ.: 6610447

Διευθυντής
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗΣ
Υμηττού 92 • 155 61 ΧΟΛΑΡΓΟΣ
Τηλ. 65 14 487

Εμβάσματα
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΒΑΣΙΛΑ
Πυθίου 23 • 11743 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 9230888

DTP SERVICES:
PRESS LINE
Υπεύθυνος: Ν. Πανδής
Μάγερ 11 • 104 38 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. Κέντρο 5244555

Τα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη
και τις απόψεις του Συλλόγου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

- ΗΛΙΑΣ ΣΠ. ΖΩΤΟΣ - Πρόεδρος
- ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΔΗΜ. ΒΑΣΣΟΣ - Αντιπρόεδρος
- ΝΙΚΗ ΕΛ. ΔΡΑΚΟΥ - Γεν. Γραμματέως
- ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΕΛ. ΒΑΣΙΛΑ - Ταμίας
- ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΡ. ΔΡΑΚΟΣ
- ΜΑΡΙΝΑ ΜΙΧ. ΤΖΑΚΟΥ
- ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΠ. ΒΕΡΓΟΣ
- ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΙΛ. ΣΑΜΑΡΤΖΗΣ
- ΕΛΛΗ ΜΠΙΖΙΛΕΚΗ

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

Στεναχώριες

Αρχές Αυγούστου και μεις παραμένοντας για εργασία μακριά από την Πάργα, προσπαθούμε να στήσουμε το φύλλο του Ιουνίου της έκδοσής μας. Η ύλη που μας έχει σταλεί λίγη και, το σπουδαιότερο, μπαγιάτικη. Λείπει η φρέσκια είδηση που θα κάνει επίκαιρο το φύλλο.

Δε σας το κρύβουμε, γιατί θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς μαζί σας, είναι αρκετές οι φορές που πετάξαμε πέρα το φάκελλο και είπαμε: Δεν αξίζει τόση στεναχώρια. Ας κλείσει.

Μα να που μας έρχονται στο νου, το κείμενο «ΑΡΤΟΝ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΑ» του ΝΙΚΟΥ ΤΣΑΚΑ, οι φωτογραφίες του ΓΙΑΝΝΟΥ ΖΕΡΗ, οι αφηγήσεις της ΚΙΚΙΤΣΑΣ ΜΠΟΜΠΗ... Πώς να τ' αφήσεις αδημοσίευτα αυτά να πάνε χαμένα; Και άντε πάλι τραβάς το φάκελλο και φτουν κι' από την αρχή η προσπάθεια.

Παρόλο που αισθανόμαστε σαν διακονιάρηδες θα επαναλάβουμε γι' ακόμα μια φορά την έκκληση: «ΠΑΡΓΙΝΟΙ ΒΟΗΘΗΣΤΕ» γιατί άμα κλείσει δεν ξανανοιγεί εύκολα και κείνος που θα χάσει είναι η Πάργα.

Δηλώνουμε ξεκάθαρα: Δεν πολιτευόμαστε, δεν κομματιζόμαστε, δεν αντιπολιτευόμαστε κανένα, δε διεκδικούμε όφελος προσωπικό, δεν αυτοπροβαλλόμαστε, δεν, δεν, δεν... Μη φοβάστε λοιπόν. Ελάτε κοντά μας, δώστε χέρι βοήθειας, να προσφέρουμε όλοι μαζί στον τόπο μας που έχει την ανάγκη μας αλλά έχουμε κι' εμείς τη δική του.

Είναι τόσα πολλά αυτά που πρέπει και μπορούν να γίνουν. Δικαιολογίες ότι δεν υπάρχει χρόνος δεν ευσταθούν. Πάντα πρέπει να βρούμε χρόνο για την αγάπη μας, και η Πάργα, μη ξεχνάτε, είναι η αγαπημένη γλυκιά πατρίδα.

Η απροθυμία ανταπόκρισης και σ' αυτή την έκκλησή μας, δε σας το κρύβουμε, θα μας οδηγήσει σε κακές σχέσεις...

Καλές διακοπές και καντέ για μας καμία βουτιά.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ • ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Λιάζης Ηλίας και Αθηνά, 12-6-1996, αγόρι.
- Δήμου Ευάγγελος και η Αριστέα, 31-5-1996, αγόρι.
- Τσάκας Χρήστος και Μαρίνα, 15-3-1996, κορίτσι.
- Κόκκορης Αθανάσιος και Αγγελική, 12-6-1996, κορίτσι.
- Βέλιος Νικόλαος και Ευαγγελία, 21-3-1996, αγόρι.
- Κυριάκος Κλέαρχος και Σταματία, 2-4-1996, κορίτσι.
- Ντόκος Γρηγόριος και Κόλλανς, 3-4-1996, κορίτσι.
- Κυριάκης Κων/ντίνος και Φωτεινή, 23-3-1996 αγόρι.
- Μπέλλος Ευάγγελος και Χριστίνα, 13-1-1996, αγόρι.
- Γκάτζας Μιχαήλ και Αγγελική-Βασιλική, 9-3-1996 κορίτσια (δίδυμα).
- Κόλλας Ν. Περιελής και Μάρα Ηλ. Ζώτου, 27-7-1996, αγόρι, στην Αθήνα.

Ευχόμαστε να τους ζήσουν.

ΓΑΜΟΙ

- Χρήστου Γεώργιος του Κων/ντίνου από Πάργα και Γέφυ Ζαμπαναίου του Τρύφωνα από Έδεσσα, 11-11-95.
- Μάρκου Σπυρίδων του Νικολάου από Νάραισσο και Χάμιον Μαρία του Αθανασίου από Λάρισα, 16-4-96.
- Γιοχάας Ανδρέας του Χρήστου από Ανθούσα και Παπα Ειρήνη του Αριστείδη από Πάργα, 21-4-96.
- Λούκας Αλέξανδρος του Θεοδώρου από Ανθούσα και Σοφία Κατσιμήτη του Δημητρίου από Πάργα, 27-4-96.
- Γκερές Κων/ντίνος του Βολφγκανγκ από Γερμανία και Δράκου Θεοδώρα του Κων/ντίνου από Πάργα, 25-5-96.
- Οικονομίδης Γεώργιος του Τηλέμαχου από Αθήνα και Παπιά Αικατερίνη του Αποστόλου από Ιωάννινα, 25-5-96.
- Αξής Δημήτριος του Γεράσιμου από Πάργα και Ιωάννα

Ανδρέου του Παναγιώτη από Πάργα, 8-6-96.

- Ραφλ. Σινιμαγέρ, δικηγόρος από το Μίνστερ της Γερμανίας και Ευγενία (Τζένη) Σωτ. Ευαγγελίδη, δικηγόρος, 13-7-96, Αθήνα.

Ευτυχισμένη ζωή.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Αρβανιτάκης Νικόλαος του Σπυριδωνος, 7-3-1996, ετών 87
- Βλαχογεωργάκη Παναγιώτα Χα Αθαν. (Στυλ. Μελίδη), 13-3-1996, ετών 86
- Δέσκα Ανδριανή του Σωτηρίου, 16-4-1996, ετών 100
- Στέλιου Αικατερίνη Χα του Ευαγγέλου, 28-4-1996, ετών 84
- Jones Paul Victor Άγγλος (έμφραγμα), 11-5-1996, ετών 53
- Πάκος Ανδρέας του Θωμά, 5-6-1996, ετών 90
- Δέσκα Σοφία Χα του Πέτρου, 20-6-1996, ετών 91
- Τσίτσας Χρήστος του Σωτηρίου, 26-6-1996, ετών 62
- Ανδρέου Ευάγγελος του Βασιλείου, 26-7-1996, ετών 86.
- Αικατερίνη Αναστ. Ζούλα, σύζυγος Ανδρέα Λουζιανού, ετών 74, 17-7-96, Κέρκυρα.
- Σας 15-4-96 πέθανε στην Αθήνα ο Σταύρος Ηλ. Φάνης. Έφυγε από κοντά μας ένας αξιόλογος και αξιογάπητος συμπατριώτης. Αν και ζούσε στην Αθήνα από μικρό παιδί, δεν ξεχνούσε ποτέ την πατρίδα του, την Πάργα. Κάθε καλοκαίρι ήταν αδύνατο να μη βρισκόταν εκεί. Αιωνία του η μνήμη.

Τους δικούς τους
συλλυπούμαστε.

Πηγή των περισσότερων κοινωνικών το Δημαρχείο Πάργας.
Τους αρμόδιους υπαλλήλους ευχαριστούμε θερμά.

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

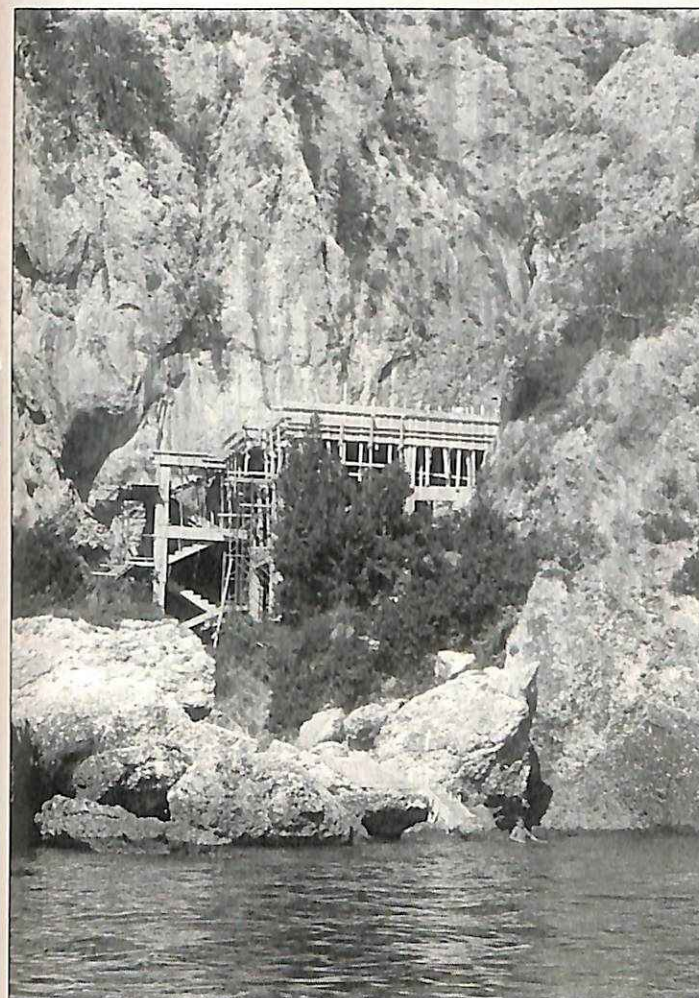
Από 10.000 Δρχ.: Σύλλογος Σουλωτών και Φύλων της Πάργας • Γιούργας Ευαγ. Μύλος • Μανέκα Αθ. Άρτεμις.

Από 5.000 Δρχ.: Παναγιώτης Τζάκος • Ραντοπούλου-Γιάκη Μαρία • Βουρεκά Μάνθου Μίνα • Παπανικολάου Νίκος • Κατσιμήτης Κώστας • Χαμάλογλου Ιωάννης • Δημητρίου Γρηγ. Φώτιος • Βάσος Βασίλης.

3.000 Δρχ.: Ζούλας Ευαγ. Σπύρος.

2.000 Δρχ.: Παπαϊωάννου Νίνα.

Ευχαριστούμε πολύ όσους συνέδραμαν την έκδοσή μας.

Το ανοσιούργημα στέκει ακόμα ορθό.

Η δημοπρασία έγινε και απέβη και πάλι άκαρπη. Δεν μένει παρά οι φορείς να ενισχύσουν οικονομικά και να γίνει απευθείας ανάθεση σε κάποιον εργολάβο ή να κληθούν οι ειδικές δυνάμεις καταστροφών των Ενόπλων Δυνάμεων.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Συνέχεια από την 1η σελίδα

Γιατί όμως δεν λαμβάνονται τέτοιου είδους μέτρα;

Γιατί είναι διάχυτη η εντύπωση, κύρια στους επαγγελματίες, ότι η λήψη κάποιων μέτρων και η θέσπιση κανόνων θα τους περιορίσει το εισόδημα.

Λάθος!!! λάθος!!! λάθος!!! γιατί το ανέβασμα της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών θ' αυξήσει ποιοτικά αλλά και αριθμητικά τους τουρίστες και θα διευρύνει την τουριστική περίοδο, προς όφελος όλων.

Στην Ελλάδα συνηθίζεται να μιλάμε όλοι περί παντός επιστητού γι' αυτό ακούγονται συχνά φράσεις σαν: «Κάνε με για 24 ώρες πρωθυπουργό και να δεις» ή «Αν ήμουν εγώ στην τάδε θέση... να δεις τι θα έκανα». Η έκδοσή μας θέλει ν' αποφύγει να δίνει συνταγές, αλλά τα ερεθίσματα και η διατύπωση κάποιων σκέψεων και απόψεων είναι στα καθήκοντα του Τύπου.

Προτείνουμε λοιπόν, με πρωτοβουλία της Δημοτικής Αρχής, μια σύσκεψη των φορέων της Πάργας για ν' αποφασίσουν ν' αναθέσουν σ' ένα επιστημονικό ίδρυμα μελέτη με θέμα: «ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ» υποσχόμενοι όλοι συνάμα την αποδοχή της και ότι θ' αγωνιστούν για υλοποίηση και εφαρμογή της.

Δε θα ξεχάσουμε ποτέ εκείνο που μας είπε πριν μερικά χρόνια παράγοντας της Μυκόνου: «Τίποτε δεν έγινε τυχαία στη Μύκονο. Μαζευτήκαμε ορισμένοι άνθρωποι και αποφασίσαμε τι Μύκονο θέλουμε να φτιάξουμε και τη φτιάξαμε».

Αν τελικά η πρότασή μας τελεσφορήσει και ανατεθεί η μελέτη, υποσχόμαστε κι' εμείς ότι θα καταθέσουμε τις σκέψεις, τις προτάσεις και τα οράματά μας. Αυτό πρέπει να πράξουμε όλοι, για να είναι τελικά αυτή η μελέτη το απαύγασμα μιας συλλογικής διεργασίας.

Παπα-Γιάννης

(Από αφήγηση μιας φίλης μου που το σπίτι της είναι κοντά στη θάλασσα όπου και ξετυλίχτηκε αυτή η ιστορία).

Πλησίαζε το Δεκαπενταύγουστο και κατά τα έθιμα του τόπου οι γυναίκες καθάριζαν τα σπίτια κι' ασβέστωναν τις αυλές και τα πεζούλια. Όλα άστραφταν από καθαριότητα. Παράλληλα έκαναν και αυστηρή νηστεία.

Το κυριότερο για το οποίο έπρεπε να προνοήσουν ήταν να παραγγείλουν του παπά να πηγαίνει τρεις φορές στο σπίτι κάθε μιας για παρακλήσεις, όποια μέρα και ώρα ήθελε. Εμείς από πλευράς μας έπρεπε να έχουμε αναμμένο καντηλάκι της Παναγίας, να έχουμε προμηθευτεί λιβάνι για να θυμιατίσει ο παπάς και, ώσπου να τελειώσει η παρακλήση, να σταυροκοπιόμαστε πού και πού. Οι μεγαλύτερες έκαναν και μετάνοιες. Αυτό γινόταν για να παραδώσουν σε μας τις νεότερες τη σκυτάλη των εθίμων και παραδόσεων. Όμως εμείς δεν την πήραμε γιατί βλέπω δεν την πολυσκύβουμε τη μεσούλα μας. Προσκυνούμε νοερά...

Ο παπά Γιάννης ο μακαρίτης, κατά τη διάρκεια της παρακλήσης, είδε μια βάρκα που πήγαινε προς τον Αμμοπούλι και ενώ έψελνε άρχισε τις ερωτήσεις:

– Προς σε καταφεύγω την κεχαριτωμένη...

Ποιες είναι εκείνες που παν για μπάνιο;

– Άλαλα τα χεϊλή των ασεβών...

Εκείνη με το κίτρινο μαγιώ;

– Την ιστορηθείσα υπό του Αποστόλου...

Αμ' εκείνη με το μπλε;

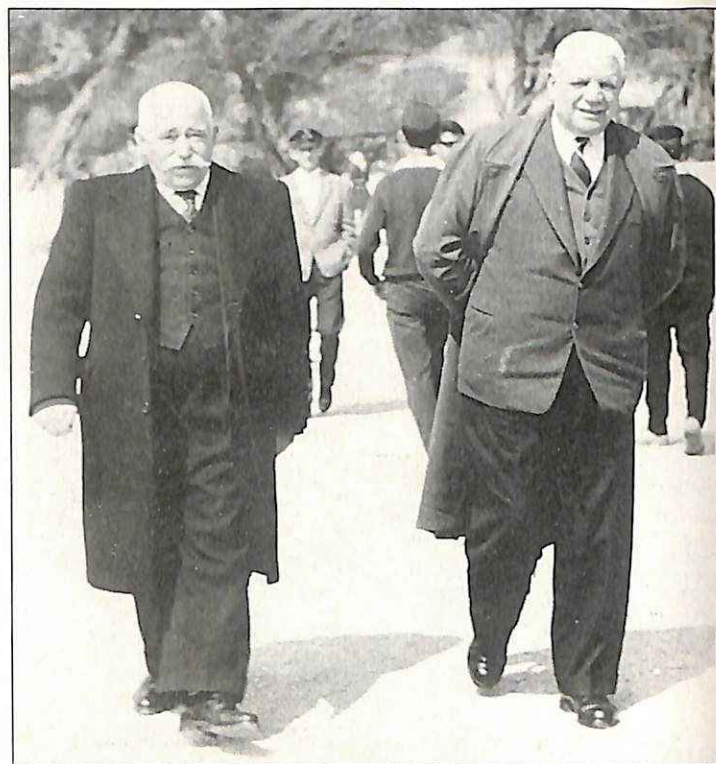
Ο παπα Γιάννης της γενιάς μας. Μας βάφτισε, μας κοινωνήσε, μας πάντρεψε.

Στα ξωκκλήσια και στα πανηγύρια παντού πρώτος. Τα έθιμα του τόπου τα σεβάστηκε και τα διαφύλαξε με ιδιαίτερη ευαισθησία.

Πήρε τη σύνταξή του κι' ανέβηκε πάλι στα ψηλά βουνά της Χρυσοβίτσας Μετσόβου, απ' όπου είχε ξεκινήσει σαν Ιωάννης Παπαχαράλαμπους.

Όσπου βασίλευσαν τα μάτια του αγναντεύοντας ίσια κάτω κατά τ' ακρογιάλια της Πάργας που τόσο πολύ είχε αγαπήσει.

Τούλα Κοτύλια-Βάσσου

Δημήτριος Βάσσος-Κωνσταντίνος Αθωνιτάκης.
Δυο παλιοί φίλοι 12-4-62. (Αρχειό Τούλας Κοτύλια-Βάσσου).

Στον πατέρα μου Δημήτριο Βάσσο

Ήσουν ένας Όλυμπος
και Όσσα ήταν η μάνα
κι' ήσουν στην άγια εκκλησιά
σαν χτύπαε η καμπάνα.

Την κάτασπρη βουνοκορφή
τ' ολόθευκο κεφάλι
ω, να μπορούσα να το δω
σε όρθρο και σ' εσπερινό
να τ' αντικρύσω πάλη.

Τούλα Κοτύλια-Βάσσου

” Έτσι καθισμένοι στην πλατεία Αγ. Δημητρίου,
καί ενώ συνωμύρναμε καί ενώνουμε μία αναδρομή
εξά προ ήμερας ολίγων ωρών καί άξέχαστα νεανι-
κά καί φιλικά μας χρόνια της άπύμνη αδελφικής
καί αμαρτωλής αγάπης μας, μάς συνέλαβεν ο φαιός
φίλου μας, χιά μία ανάμνηση γιοιεύα.

Πάργα 14-8-70

Του ΜΙΧΑΗΛ ΖΗΣΗ
που μεγάλωσε στην
Πάργα

Η ΠΑΡΓΑ ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ

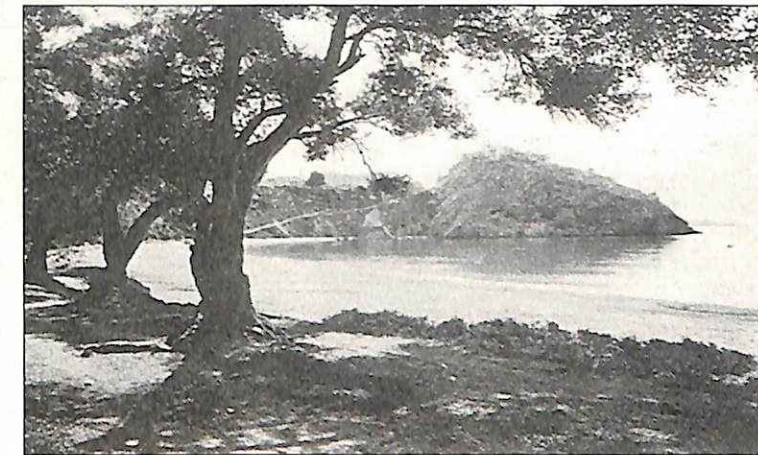
Από το βιβλίο του
ΒΑΣΙΛΗ ΚΡΑΨΙΤΗ «Ο
Μιχάλης Ζήσης και το
έργο του για τη
Θεσπρωτία»

Συνέχεια από την προηγούμενη έκδοση

Σε λίγους μήνες, την 23 Φεβρουαρίου 1913 λευτερώθηκε όλη η Θεσπρωτία. Δεν ήξερε πολλά γράμματα ο πατέρας μου. Είχε όμως ένα σπινθηροβόλο πνεύμα, που πολλές φορές σ' εντυπωσίαζε με την τετράγωνη λογική του. Τώρα, είχαμε μια διαίσθησή του ή ο λόγος του αυτός έβγαινε από μύση του στο Ελληνικό Κομιτάτο, για τον αγώνα του οποίου συχνά έδινε και από το υστέρημά του; δεν μπόρεσα ποτέ να το ξεκαθαρίσω.

Ο πόλεμος που άναψε την 6 Οκτωβρίου 1912 είχε φέρει τη λευτεριά στην Πρέβεζα και στη Φιλιππάδα. Πάνω από την Παραμυθιά δρούσαν τ' αντάρτικα ελληνικά σώματα που έρχονταν συχνά σε φονικές μάχες με τους Τούρκους. Ήταν οι γενναίοι χριστιανοί Παραμυθιώτες, σκαπετινοί, σουλιώτες, και από χωριά του κάμπου της Παραμυθιάς που παίζαν θεληματικά τη ζωή τους για τη λευτεριά. Εμείς στην Πάργα λουφάζαμε και οι μεγάλοι, με κομμένη αναπνοή, παρακολουθούσαν το αποτέλεσμα του πολέμου. Φοβόντουσαν ένα καινούργιο 1897 και δεν αποκοτούσαν ένοπλη ρήξη με τους τούρκους. Πάντως ετοίμαζαν κρυφά τα ντουφέκια τους.

Το ξημέρωμα της 23 Φεβρουαρίου 1913 δεν μπορώ να το περιγράψω. Ήταν το θαύμα των θαυμάτων. Έξω από το λιμάνι πέρασε το ατμόπλοιο Μυκάλη. Οι Παργινοί το αντίκρυσαν ανατριχιάζοντας. Τα παιδιά ήμασταν μαζεμένα στην παραλία όταν είδαμε έναν τούρκο πάνω στο Κάστρο να κουνάει ένα άσπρο σεντόνι. Σε λίγο καμιά εκατοπεννηνταριά στρατιώτες, σε φάλαγγα κατά τριάδες, έχοντας μπροστά τους έναν αξιωματικό καβαλλάρη, που όπως έμαθα αργότερα τον έλεγαν Άγγελο Φέτση, μπαίνουν στην Πάργα. Όλοι ζητωκραυγάζαμε κλαίγοντας, ενώ ξεσκίζαμε τα φέσια. Στην εκκλησία του Άη Νικόλα ψάλλθηκε κατανυκτική δοξολογία με υπόκρουση το κλάμα όλων μας.

Η Πάργα: Μια ασύγκριτη τοποθεσία, ένα ήπιο (γλυκό) κλίμα, μια πηγή, καλλιέργεια πορτοκαλιών, λεμονιών, ελιών, μια παραλία με λεπτή άμμο, μεγάλες και δραματικές αναμνήσεις όλα αυτά μοιάζουν να εξασφαλίζουν στην Πάργα ένα πλούσιο μέλλον.

Η φωτογραφία και η λεζάντα είναι από το βιβλίο «Η ΗΠΕΙΡΟΣ – ΑΙΚΝΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ» 1914.

Τέτοιες μέρες δε λησμονούνται και δεν πρέπει να λησμονούνται ποτέ. Όποιος δεν είδε τον αδελφό του να προσπαθούν να τον σφάξουν οι κατακτητές, όποιος δεν είδε το γείτονά του να τον σκοτώνει ο Τούρκος γιατί δεν άφησε το δικό του χωράφι ακαλλιεργητό για να πάει να καλλιεργήσει το χωράφι του Μπέν, όποιος δεν είδε Ελληνίδες να βιάζονται από καθάρματα και σπία να λεηλατούνται, όποιος δεν ένιωσε σκλαβιά, δεν μπορεί να καταλάβει τι πολύτιμο δώρο είναι η εθνική λευτεριά. Και λαοί που δεν έχουν συναίσθηση των αγαθών της λευτεριάς είναι καταδικασμένοι ν' αφανιστούν. Εύχομαι τη μεταστροφή των σύγχρονων νέων μας το λέγω αυτό και για κάποιους φοιτητές του Πανεπιστημίου των Γιαννίνων που πριν δυό, τρία χρόνια αρνήθηκαν να πάρουν μέρος στη γιορτή της απελευθέρωσης της πόλης. Και πιστεύω πως θα θυσιάσουν όλοι τους για την πατρίδα, γιατί τα Ελληνόπουλα, με οτιδήποτε κι αν θέλουν να φαίνονται, όταν έρχεται η ώρα δείχνουν με πράξεις ό-τι στην ψυχή τους κλείνουν πάντα την Ελλάδα.

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΘΥΜΗΣΕΣ

Καλός δάσκαλος ο κυρ-Σπύρος (Φώτου). Ας τον συγχωρέσει ο Θεός και που βρίσκεται, αλλά την παιδαγωγική του την είχε επιβάλλει με κάτι βιτσιές από λυγαριά που εγώ τουλάχιστον δεν πρόκειται να τις ξεχάσω. Όταν του φέρνανε καινούργιες τις δοκίμαζε σ' εμένα και την Αμαλία Δέσκα (ανηψιά του). Αν ήταν καλής αντοχής, λόγω... συγγένειας, σου λέει δεν θα του κρατούσαμε κακία.

Καθόμαστε οι δυο μας στο τελευταίο θρανίο, εγώ για... φασαρία και η Αμαλία για τζετζελέ και κουβεντούλα στα πεταχτά. Άκουγε ο κυρ-Σπύρος και σίγουρος ότι ο θόρυβος προέρχεται απ' εμάς φώναζε άγρια, σφίγγοντας τα δόντια του και σμίγοντας τα φρύδια του, «σκασμός».

Έπεφτε μια σιωπή προς στιγμή αλλ' εγώ ιδίως, ξανάρχιζα γκουρ-γκουρ και να η Αμαλία το ίδιο έκανε και αυτή.

Κάποτε στην Ε' τάξη κάναμε ανθρωπολογία και είχαμε μάθημα για το μάτι.

Ήταν δύσκολο και δεν το διάβασα με όρεξη.

Όταν ήρθε η ώρα του μαθήματος και ρώτησε ο κυρ-Σπύρος, ποιος θα το πει όλη η τάξη σήκωσε το χέρι και εγώ μαζί.

Ανοίγω παρένθεση.

Κείνες τις μέρες η Ρίνα της κυρα-Όλγας και του κυρ-Αχιλλέα Τζιάκου είχε πάρει το ξυράφι και είχε ξυρίσει τα φρύδια της και όταν την βλέπαμε γελούσαμε. Είχε γίνει σαν γλειμμένη αγγελάδα. Δεν καταλάβαμε γιατί το είχε κάνει, ίσως για... ομορφιά. Κλείνω την παρένθεση.

Αφού σηκώσαμε το χέρι, κι' εγώ μαζί, ακούω να λέει: – Να μας το πει η Κική.

Μούρθαν τα πάνω κάτω στο άκουσμα του ονόματός μου.

Τι κεραυνός εν αιθρία ήταν αυτό; Από τόσα παιδιά εμένα βρήκε;

Τέλος πάντων σηκώνομαι όρθια στο θρανίο και αρχίζω να αυτοσχεδιάζω, να κάνω δηλαδή εξωτερική περιγραφή του ματιού.

Κική – έχουμε ειδών-ειδών μάτια.

Κυρ-Σπύρος – Μάλιστα (το μάλιστα με νόημα και είπα μέσα μου τι έξυπνος δάσκαλος. Αμέσως το κατάλαβε ότι δεν ξέρω).

Κική – Υπάρχουν μαύρα, καστανά, γαλιανά και... αλλοίθωρα.

Κυρ-Σπύρος – Παρακάτω (κοφτά).

Κική – (λέω μέσα μου τούτος αγρίεψε).

Πάνω από τα μάτια έχουμε τα φρύδια για να εμποδίζουν τον ιδρώτα να πέφτει στα μάτια, για να μην τσουίζουν.

Γυρνάει η Αμαλία και μου λέει με χοντρή-αργή φωνή.

– Η Ρίνα τα ξούρισε τα φρύδια της.

Στο άκουσμα αυτό ξεσπώ σε τέτοια γέλια και γίνεται στην τάξη πανδαιμόνιο σωστό.

Ο κυρ-Σπύρος έξαλλος ούρλιαζε.

– Κακός σου καιρός, έβγα έξω. (Δηλαδή να πάω να με δειρεί).

Κείνη την στιγμή περνάει από το μυαλό μου πόσοι άνθρωποι χάνουν την ζωή τους και εγώ που θα φάω ξυλιές...

Πλησιάζω, απλώνω τις παλάμες μου, σφίγγω τα δόντια μου και τον κυττάω στα μάτια αγέρωχα.

Θυμάμαι ότι η βίτσα όταν κατέβαινε έκανε ένα σφύριγμα και προσγειωνόταν στις παλάμες. Το είχαμε όλοι συνηθίσει. Αργότερα, όταν σήκωνα άγκυρες και τραβούσα βάρκες, με βοήθησε και στην τεχνική του καράτε που έμαθα.

Συμπέρασμα: Το μάτι πολύ εμίσθησα και δεν το έμαθα ποτέ μου και όταν ακούω για χειρουργικές επεμβάσεις στα μάτια που γίνονται και τέτοια επιτεύγματα της επιστήμης που έχει κάνει, εγώ μένω σε κείνο το πρωτόγνωρο μάθημα του ματιού που κάναμε στο Δημοτικό.

«ΚΑΛΗ ΟΡΕΞΗ»

Εκείνη την ημέρα έβαλε τιμωρία ο κυρ-Σπύρος ο δάσκαλος, τον Σπύρο Ζυγούρη. Δεν θυμάμαι την αιτία. Ήμουν επιμελήτρια και όταν έφευγαν τα παιδιά, ο δάσκαλος και τελευταία εγώ έπρεπε να κλείσω την πόρτα.

Στις 3 1/2 χτύπαγε το κουδούνι για τ' απογευματινό μάθημα. Κλείνοντας λοιπόν την πόρτα στο κτίριο του Δημοτικού που βρίσκεται στους Αγίους Αποστόλους –υπήρχε μια σκάλα– ο δάσκαλος είχε κατέβει 2 σκαλιά, λέω περιπαιχτικά στον Σπύρο Ζυγούρη, που μας έβλεπε όλους να φεύγουμε με ύφος περίλυπο – «Καλή όρεξη». Γυρίζει ο κυρ-Σπύρος από τα σκαλιά και μου λέει με αγριάδα: μέινε και εσύ μέσα.

Κλείνει την πόρτα και βρίσκομαι και εγώ τιμωρία.

Καθόμαστε στα θρανία και περιμέναμε. Περισσότερο να πω πόσο χαρούμενος ήταν ο Ζυγούρης που είχε παρέα.

Κάποια στιγμή ακούμε μια φωνή.

– Σπύροοοοοο.

Πεταγόμαστε στα παράθυρα και βλέπουμε την μάνα του την Ζωίτσα να τάχει χαμένα και να θέλει να μάθει.

Αμέσως της λέω.

– Είμαστε τιμωρία.

Ζωίτσα: Να φέρω κάτι να φάτε.

Σπύρος-Κική, χαρούμενοι με μια φωνή και σιγά:

– Ναι, ναι, πεινάμε, φέρε ό,τι έχεις.

Λίγα λεπτά αργότερα, γιατί ήταν γειτονιά μας φέρνει (πιθανώς τάχε έτοιμα για το μεσημεριανό φαγητό) συκωτάκια τηγανητά, τυρί φέτα βαρελίσια, ψωμί χωριάτικο, νερό. Εγώ τα βουτάω από το παράθυρο με μια κίνηση αστραπή και στρώνω πάνω στην έδρα τραπέζι. Παίρνουμε τις καρέκλες και αρχίσαμε να καθαρίζουμε τα πιάτα – με πολλή-πολλή όρεξη. Σχεδόν είχαμε τελειώσει όταν ακούω μια φωνή απ' έξω:

– Κική...ή...ή...ή.

Πετάνομαι στο παράθυρο και βλέπω την Γλυκερία. Προτού προλάβει να πει δεύτερη κουβέντα της λέω.

– Πες της μαμάς έχω φάει.

Γλυκερία: Γιατί είσαι μέσα;

Κική (Γελώντας): είπα του Σπύρου καλή όρεξη...

Δεν ξέρω αν έχω φάει ωραιότερα συκωτάκια τηγανητά όσο τότε.

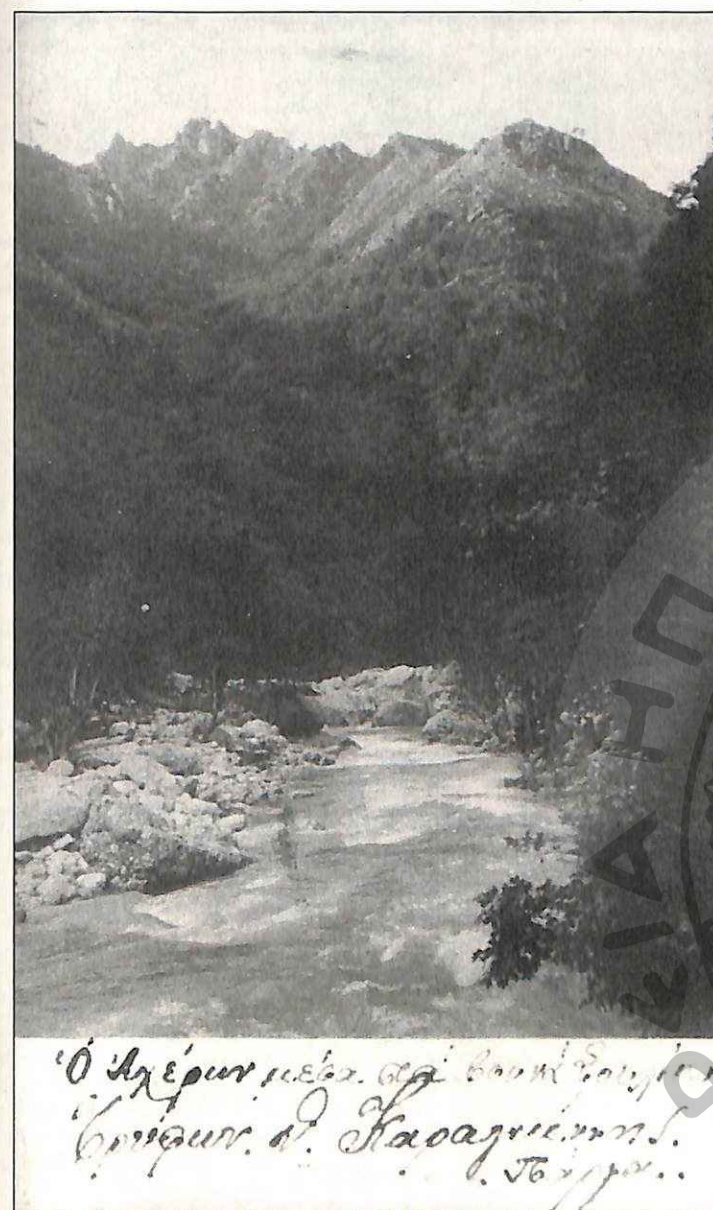
Μαζέψαμε τα ψίχουλα, βάλαμε πάλι τα βιβλία και τετράδια στην έδρα επάνω, αφήσαμε τις καρέκλες όπως έπρεπε να είναι στην θέση τους και ρίχνω και ένα ύπνο στο θρανίο... μια χαρά αισθανόμουν.

Όταν ήρθαν οι άλλοι οι συμμαθητές τ' απόγευμα για μάθημα μας κοίταγαν με ...φιλοπεριφρόνηση γιατί νόμιζαν ότι είμαστε νησιτικοί και εκείνοι χορτάτοι. Να 'ναι καλά η ψυχή της κυρα-Ζωίτσας που είχε λατρεία στο μοναχοπαιδί της και μας έφερε με τέτοια λαχτάρα και αγωνία να φάμε μπας και μέινει νησιτικός ο Σπύρος της.

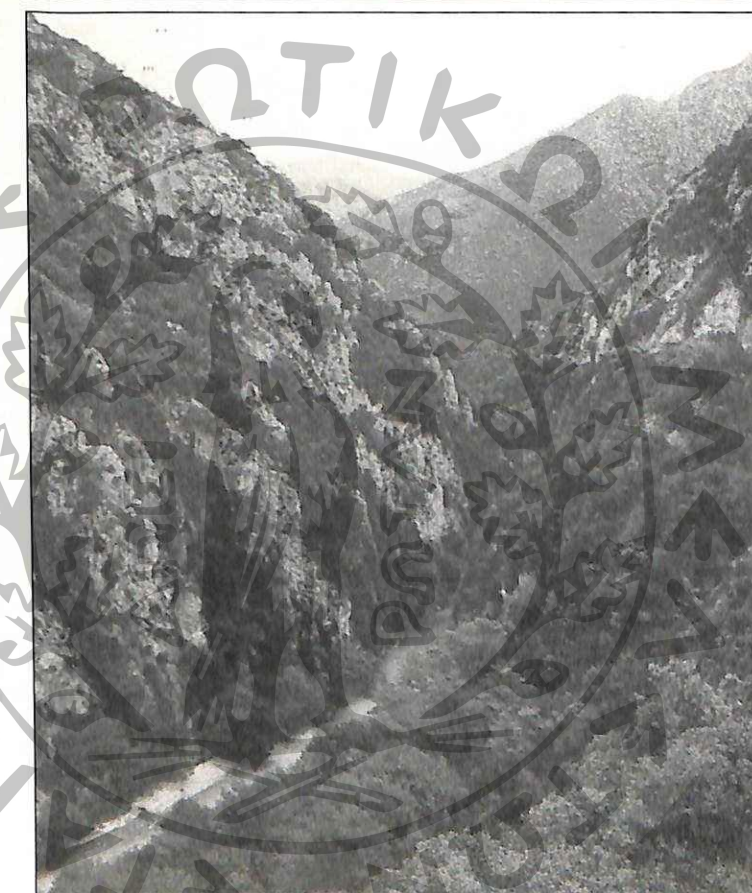
Αξέχαστα μαθητικά χρόνια.

Κική Αθ. Μπόμπη-Σακελλαρίου

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟΝ ΑΧΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΟΥΛΙ

Εκδρομή το 1936.
(Αρχείο Τρύφωνα Καραγιάννη).

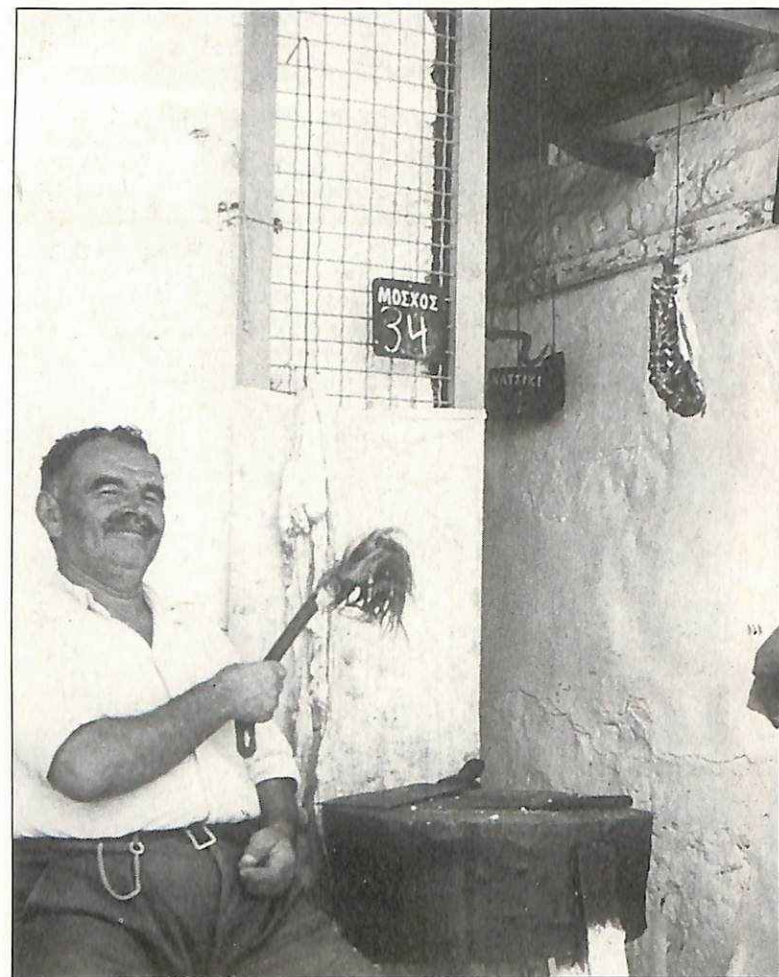

Εκδρομή «Συλλόγου Σουλιωτών και φίλων Πάργας το 1996.

φωτογραφίες της παλιάς Πάργας

ΠΑΡΓΑ ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΕ

που μας έστειλε ο Γιάννος Ζέρης

Από το τοιγκέλι του Αυδίκου στο εστιατόριο του Μουλλάρη και στην ψησταριά του Παύλου Μπέλου.

ΣΠΙΑ

Κυκλοφοριακά

Σφραγίσθηκαν τελικά με ασφαλτοτάπητα τα χαντάκια που είχαν ανοιχτεί για την εργασία των σωλήνων του δικτύου αποχέτευσης. Καλό, γιατί γλιτώσαμε από τις λαγκούβες και τη νη.

Συνεχίζονται οι βελτιώσεις των στροφών στο δρόμο από εθνική οδό προς Πάργα. Περιθυμιάστε πως σ' ορισμένες απ' αυτές είχαν γίνει αυχήματα και μάλιστα θανατηφόρα. Να λαμβάνουμε πως η διασταύρωση προς Άι-Γιαννάκη πρέπει να μεταφερθεί γιατί είναι νω σε στρόφη.

Πενήντα χρόνια παλεύει το Λιβαδάρι να συνδεθεί με δρόμο της προκοπής με το παιδί της Αγία Κυριακή. (Για τους νεότερους θυμίζουμε πως όλα τα σόγια της Αγ. Κυριακής προέρχουν από Λιβαδάρι) και δεν τα κατάφερε. Αν τελικά γίνει ασφαλτοστρωμένος δρόμος, ο παλιός κισμός του Λιβαδαριού μπορεί ν' αποκτήσει κάποια τουριστική κίνηση.

Χάος κυκλοφοριακό αλλά και στάθμευσης στην Πάργα. Να δούμε ποιος και πότε θα λύσει γόρδιο δεσμό απαλλάσσοντας το κέντρο της πόλης από τ' αυτοκίνητα.

Τελείωσε επιτέλους η διάνοιξη του δρόμου Αγιά-Περδίκια. Η βατότητα με τη χαλικοστρωμένη. Λείπουν πολλά τεχνικά και η χάραξη σε ορισμένα σημεία δεν είναι καλή. Οι νομικοί Θεσπρωτίας και Πρέβεζας πρέπει να καταβάλουν συντονισμένες προσπάθειες για ολοκλήρωση του έργου μια κι αυτό έχει σχέση με την τουριστική ανάπτυξη των παραλίων.

Τα τελευταία χρόνια σκαρφαλώναμε, κυριολεκτικά, με τ' αυτοκίνητο μέχρι το Κάστρο. Ανθούσας για ν' απολαύσουμε απ' εκεί την πανοραμική θέα. Φέτος είδαμε βελτίωση του δρόμου και πιθανώς θ' ακολουθήσει κι ασφαλτόστρωση. Έτσι, ελπίζουμε, θα γίνει ευκολοπεσιπέμμος. Μακάρι ν' ακολουθήσουν και κάποια έργα αποκατάστασης του κτίσματος. Πολλά μπορούν να γίνουν στους χώρους του. Προχωράτε Ανθουσιώτες, στρώστε ν' αλλάξει τελείως τον τόπο σας.

Γράφηκε «Τιτάνη» 151/15-5-96.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΑΡΓΑΣ

Προσωπικά αγωνιό για το μέλλον της ομορφότερης γωνιάς μας, της πανέμορφης Πάργας. Η θέληση των κατοίκων των γύρω χωριών και με δικαστικές αποφάσεις, που υπήγαγαν όλες τις υπηρεσίες στο νομό Θεσπρωτίας, απογυμνώνεται σαν κέντρο, με φυσικό επακόλουθο της.

Είναι κρίμα, εξαιτίας της σκουριασμένης αντίληψης κάποιων πολιτικών (τελικά όλα τα κακά εκείνοι ευθύνονται) που αρνούνται τη διοικητική υπαγωγή της στον φυσικό χώρο που είναι η Θεσπρωτία, ο οικονομικός και τουριστικός αυτός φάρος να οδηγηθεί στον αδιέξοδο. Θα πρέπει επιτέλους κάποιοι να αντιληφθούν ότι οι ακρογιαλιές της Πάργας είναι η καρδιά του σώματος που λέγεται τουριστική ανάπτυξη. Τα υπόλοιπα μέλη είναι η Περδίκια, η Βότσα και η Πλαταριά.

Μοιτικά

Δύο πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου Πάργας, που έχουμε στα χέρια μας σταχυολογούμε τις παρακάτω ενδιαφέρουσες αποφάσεις.

Πρωτόκολλο αριθ. 6/5-4-96

Αριθ. 3. Εγκρίνει τον χαρακτηρισμό της εκκλησίας των Αγίων Αποστόλων σαν ιστορικό και μνημείο κτίριο για τους λόγους που αναγράφονται στην επιστολή του Συλλόγου Παργινών στην Αθήνα.

Πρωτόκολλο αριθ. 13/26-7-96

Αριθ. 10 (εκτός ημερήσιας διάταξης).

Εργασία εισόδου-εξόδου της Εγνατίας οδού στην περιοχή Μεσοβουνίου Θεσπρωτίας. Συντάσσεται ομόφωνα το Δημοτικό Συμβούλιο Πάργας στη διεκδίκηση του Συμβουλίου Πάργας 2ης Περιφέρειας του Νομού Θεσπρωτίας για λόγους επαγγελματικών και τουριστικών.

Αριθ. 20 (εκτός ημερήσιας διάταξης).

Προτάσεις προτάσεων διευρυνμένου οργάνου για μείωση ηχορύπανσης και ρύθμιση κυκλοφορίας.

Αριθ. 30 (εκτός ημερήσιας διάταξης).

Πρόταση από τον κ. Δήμαρχο για νέα ένσταση-καταγγελία κατοίκων της Πάργας στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τον βιολογικό καθαρισμό.

Αριθ. 40 (εκτός ημερήσιας διάταξης).

Πρόταση στομίων αποχέτευσης με τέτοιο τρόπο κατασκευής ώστε σε περίπτωση νεροποντής να μην υπάρχει κίνδυνος πλημμύρας.

Αριθ. 40 (εκτός ημερήσιας διάταξης)

Προτάσεις για εκτέλεση εργασιών κ.λπ. αξιοποίησης του Κάστρου.

Προτάσεις για αποπεράτωση Πνευματικού Κέντρου Πάργας.

Πορεία εργασιών του έργου της κατασκευής προβλήτας.

Προτάσεις για ενημέρωση επαγγελματιών και φορέων και μετά άμεση δημοπράτηση του έργου.

ΠΑΙΔΙΚΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΝΕΙΡΑ ΓΛΥΚΑ

Τ' όνειρο κύλησε ξανά
τραγούδι κ' αψηχάσει
σαν δυο μικρά γλυκά πουλιά
που κελαηδούν στη φύση.

Ήταν γραφό ράχει η ζωή
τέτοιο γλυκό ταξίδι
και τη χαρά της ψυχικής
ράχεις γυρίσει ήδη.

Μα την αιγλή ήταν γραφό
σαν τ' άλλα ρα πεδάει
και τώρα τ' όνειρό σου αυτό
που αγάπησες σε χάνει.

Μη χάνεις το κουράγιο σου
γιατί αύριο τέτοια ώρα
θα ρθει πια νέο όνειρο
και θα δ'σαι σ' άλλη χώρα.

1-4-1996

ΤΖΙΝΑ Δ. ΠΑΙΖΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΡΗΓ. ΚΥΡΟΥΣΗΣ

ΠΟΡΕΙΑ ΣΤΗ ΓΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ. & Π. ΣΜΙΛΙΑΣ ΛΕΒΕ
ΑΘΗΝΑ 1996

Παλιά Παργινά

ΑΡΤΟΝ ΚΑΘΕΑΜΑΤΑ

Εκεί στο σημερινό πλακάδο, που ξεκινάει από το Ιερό της Αγια-Μαρίνας, ο χώρος παλιά ήταν ακανόνιστος με πεντ' έξι ρίζες ελιές, με κατηφόρα και κατέληγε σε μια μεγάλη πεζούλα όπου την άραζε συνήθως ο φίλος μας ο Πάνο Γκούνας. Η συνηθισμένη απασχόλησή του εκεί, όταν δεν είχε δουλειά, ήταν να καρτεράει τους χωριάτες που έρχονταν στην Πάργα με φορτωμένα τα ζώα τους με την παραγωγή τους, για να την πουλήσουν στο παζάρι της Πάργας.

— Άιντε τ' λαφόσεμ' νιί τσίκ'. Έλα να κουβεντιάσουμε λίγο! Ανάλογα με το πόσο καθυστερούσε με κουβέντα τον χωριάτη, ενώ τα ζώα προχωρούσαν προς την αγορά, ο Πάνος βαθμολογούσε και τον βαθμό της ηλιθιότητας. Καμιά φορά τα ζώα φθάνανε στο χάνι κι' αυτός τον κουβέντιαζε. Το βράδυ εκεί στην πόρτα της παραλίας στις καρέκλες μαζί με τον Νικόλα Ζώτο και το Μίχο Βάσσο στο φεγγαρόφωτο μέχρι τα ξημερώματα, διηγόνταν ο καθένας τις ιστορίες τους αυτές και ξεσκίζοντας στα γέλια, σήκωναν τον κόσμο στο ποδάρι με τα τριφωνικά γέλια τους: Χο, Χο, Χο, ο Μίκος, Χα, χα, χα, ο Νικόλας, Χι, Χι, Χι, ο Πάνος, στις ψιλές.

Το αγαπούσε το μέρος αυτό ο Πάνος και ξάπλωνε τα μεσημέρια κάτω από τον ίσκιο των ελιών και έπαιρνε το σουρουπάκι του, αλλά τον τιμώρησε ο Θεός για την νίλα των χωριάτων, όταν...τούριξε μια οχιά από πάνω από την ελιά στο στήθος: Γκαπ! και κοιπιώτανε Πάνος και οχιά στα μάτια πολύ ώρα και έγινε της κακομοίρας.

Το επίπεδο διακόπονταν από τον χωματένιο δρόμο, που περνάει πίσω από την Αγια-Μαρίνα και συνέχιζε το μεγάλο επίπεδο πεζούλι, χτισμένο τώρα πέρα για πέρα, που είχε τότε το ξυλόπνηκτο καφενείο το «Φάληρον» του Ποστόλη Ρίζου και άλλων. Σκιερές ελιές στο καφενείο, η βερυκοκιά, κληματαριές και το κρύο πηγάδι, που με κόφες κατέβазαν γκαζόζες, τσιτσιμπιές και άλλα ποτά και αναψυκτικά για να κρυώσουν. Το καφενείο, με δυο ξύλινες σκάλες ν' ανεβαίνεις από τον δημόσιο και δίπορτο και, πέρα μεριά, ο χώρος μαντρωμένος, όπου δίνονταν υπαίθριες καλοκαιρινές παραστάσεις караγκιόζη ή θεάτρου και μετά ο κινηματογράφος.

Βέβαια δίνονταν παραστάσεις και στο Σχολαρχείο ή στο περιβόλι του Μπαρμπ-Ανδρέα του Πηγή ή στου «Μουκατά» επί «...Θιασαρχίας» Πέτρου Γιούργα, αλλά στο Φάληρο ήταν το κυρίως θέατρό μας. Με λι-

νάτσες από μεριά «Λιθίτσας» και πλεγμένα καλάμια από τον δρόμο, προσπαθούσαν να κόβουν την θέα των τζαμπατζήδων, που ήταν πιο πολλοί από τους θεατές, αλλά και στις ελιές που οι πιτσιρίκοι ανέβαιναν και κρέμονταν σαν τσαμπιά από σταφύλια. Δυστυχώς, εκτός από πολλά μικροατυχήματα θρηνήσαμε και τον θάνατο του Βαγγέλη Μήτσα, παιδιού του Βασίλη, που έσπασε μια κλάρα από την ελιά που ήταν στην απάνω είσοδο της σημερινής πλατείας Κανάρη και σωριάστηκε κάτω. Τον κλάψαμε πολύ τον παιδικό μας φίλο.

Ερχότανε ο Μόλας, ο Σπαθάρης, ο Κανελλόπουλος και πολλοί άλλοι ξεχασμένοι караγκιόζοπαίχτες και, από θιάσους, ο Κολλάρης, ο Φραγκόπουλος, ο Κεφαλόπουλος και άλλοι που μάζευαν τους μπακαλόγατους και τα δουλικά της γειτονιάς τους στην Αθήνα και βγαίνανε «τουρνέ». Στην Πάργα περνάγανε θαυμάσια και μαζί με τη δουλειά απολάμβαναν μια Πάργα στις μεγάλες ομορφιές της αγνότητάς της. Ο Μπογράκος είχε με την οικογένειά του και την παρέα του κάποια στοιχεία με καλή υποκριτική. Το ρεπερτόριο των θιάσων της εποχής, βέβαια: «Ο Αγαπητικός της Βοσκοπούλας», «Η κατάρα του Ινδού», «Η Γενοβέφα», «Η Γκόλφω», «Η Αστέρω» κ.λπ., κ.λπ., κι ο Μπογράκος έβαζε και κανένα του αδερφού του του θεατρικού συγγραφέα Μπόγρη. Με την «Γκόλφω» γίνονταν πανζουρλισμός. Πιένες το θέατρο, πιένες και η «Λιθίτσα». Μέσ' εκεί που φαρμακώνονταν η Γκόλφω που την παράτησε ο Τάσος, πρώτη η Λιθίτσα άρχιζε τον σκουσμό και το κλάμα με πρώτες την Παναγίλα του Γιώργου Δεσσύλα, την Λένη του Μαστρογιάννη, την Κούλα του Μπαμπάκου, την αγαπημένη μου και ακολουθούσε όλος ο Κιουπρού Μαχαλάς, τα Καμίνια, τα τουρκοπάζαρα, που έδιναν το παρών. Εκεί που ο Τάσος έκλαιγε απαρνηγόρτος και μετανιωμένος με το νεκρό κορμί της Γκόλφως του στην αγκαλιά του η κατάρα από την Λιθίτσα ερχότανε σύννεφο: «Ατιμε προδότη τησ αγάπης, κλαις τώρα, την φαρμάκωσες την κοπέλα, Αντίκριστε, που να σε κονταρέψει...».

Το περίεργο είναι που την Γκόλφω την ξέρανε ό-

Από το Νίκο Χρ. Τσάκα

λοι απ' έξω και τραγουδούσανε τα μελοποιημένα κομμάτια της καλύτερα από τον Εθνικό μας Ύμνο και ποτέ δεν μπόρεσα να εξηγήσω την ίδια κάθε φορά συγκίνηση από έργο που το άκουσαν διάβασαν και είδαν εκατοντάδες φορές. Συνήθως, πρώτη η Παναγίλα ξέσπαγε, εκεί που δεν το περίμενες, σε εκρηκτικά γέλια ή κλάματα και παρέσερνε θεατές και τζαμπατζήδες, αλλά πολλές φορές οι κατάρες της, ας πούμε με τον άτιμο τον Τάσο που παράτησε τη Γκόλφω για την «Σταυρούλα, που είχε βιο κι είχε μεγάλο θησαυρό» έφερναν αντίθετο αποτέλεσμα ακράττητα γέλια, καγκασμούς και ζπτωκραυγές και καζούρα από τα ακροατήρια. Οι ηθοποιοί αναγκάζονταν να διακόπουν με κουδουνίσματα και παρατηρήσεις προς τους τζαμπατζήδες για να σταματήσουν. Φτάνει που βλέπανε τζάμπα. Ά, μα πια...

Κι όμως τη «Λιθίτσα» οι θιάσοι την εκτιμούσανε πιο πολύ από το κυρίως κοινό, που ήταν ψυχρό και κρατούσε τα προσχήματα με σοβαρότητα, πολυτελείς αμφιέσεις και φτερωτά καπέλα, του καλού κόσμου της εποχής. Από την «Λιθίτσα» παίρνανε την βαθμολογία της ηθοποιίας τους και από εκεί καταλάβαιναν αν μπορούν να συνεχίσουν και αλλού. Εκλεκτό το κοινό της Πάργας.

Το θέατρο ήταν κοσμικό γεγονός, διψούσε για θέαμα ο κόσμος μας και οι θεατρίνοι ήταν τα πρόσωπα της ημέρας ή του καλοκαιριού, αφού δύσκολα ξεκόλλαν από την μαγεύτρα την Πάργα.

Ποτέ δεν υστερούσε και η ερασιτεχνική θεατρική παράσταση. Τα σχολεία, οι σύλλογοι, εύρισκαν έμψυχο υλικό εκλεκτό και άφθονο για τις παραστάσεις τους, από τον Μοναστηριώτη, τον Ζούμπο τον Σωτήρη που ανέβασε Ηλέκτρα, Αντιγόνη κ.λπ. τον Τάκη Τσιάκο και τον Πέτρο Γιούργα, μεγάλος ο αριθμός. Κάπου κάπου, στο «Φαληρικό» μας θέατρο, στους ξένους θιάσους λάβαινε μέρος και ο δικός μας Θανάσης Πηγής. Επρόκειτο για πολύ μεγάλη θεατρική φυσιογνωμία που πήγε χαμένη και δεν νομίζω ότι τον κρίνω υποκειμενικά από την φιλία και αγάπη μου. Τον θυμάμαι σαν σε όνειρο στα μαύρα πέπλα να κάνει μια παρλάτα επί δυο ώρες και πάνω με

το ακροατήριο καρφωμένο χωρίς να ακούγεται ούτε ένα κих. Αλλά τον θυμάμαι πιο πολύ κι ακόμη και μερικούς στίχους από μια επιθεώρηση για μια Θανάσινα που δεν γεννούσε και φαίνεται ότι σ' αυτό δεν έφταιγε η ίδια αλλά ο άντρας της ο Θανάσης:

«Δεν γεννούσε η γυναίκα του Θανάση

και μαράζι τόχε και κρυφό καημό...»

Έκαναν διάφορα γιατροσόφια, χωρίς κανένα αποτέλεσμα και στο τέλος κατέληξαν στον παπά του χωριού, για να την ξορκίσει, για ν' αποκτήσει παιδί. Έλεγε ο Νάτσος:

«Ο παπάς την ευλόγα, μα αυτή είχε φλόγα, που δεν έσβηνε με ξόρκια κι αγιασμούς.

Ο παπάς την βλογούσε. Τι κουτός; την ξορκούσε... δεν της τράβαγε πεντ' έξι... αφορισμούς...

Στην συνέχεια, που δεν θυμάμαι, άφηνε να εννοηθεί ότι ο παπάς κατάλαβε την αιτία του κακού, άφησε τις αγιαστούρες, τα ξόρκια και τους αφορισμούς και επήρε την ρομφαία...

«Και το πλήρωμα του χρόνου όταν φτάνει η Θανάσινα έναν..παίδαρο γεννά...»

Γέλια και κακό στην πλατεία γιατί η ηθοποιία, οι κινήσεις, τα υπονοούμενα (ότι το παιδί γεννήθηκε με γένεια) και παρόμοια ήταν φοβερές και πολύ προκλημένες για την εποχή. Αξέχαστες και οι λεπτομέρειες και τα καλαμπούρια του στην καθημερινή ζωή, πάντα με ύφος σοβαρό, με το μασάτι του Καρόλου της Ρουμανίας και άλλα φαιδρά, σε μια εποχή με φτώχεια, πείνα και δυστυχία. Σπουδαίος ηθοποιός, γεννημένος σε λάθος εποχή.

* * *

Θεέ μου! Να μπορούσα να ξαναζούσα μια παράσταση από εκείνες, να στεγνώσω με φιλιά τα δάκρυα της Παναγίλας, της Λένκως, της Κούλας μου, για τον χαμό τον άδικο της Γκόλφως.

Να μπορούσα να χόρευα ακόμη μια φορά σαν τότε μια πόλκα, τη Ριρίκα μας, παρά τις αντιρρήσεις της Κούλας, θεόκοντρης, που όμως η καρδιά της λαχαρούσε για γλέντι:

— Πού να χορέψω μωρέ παιδί μου Νίκο με τούτον τον έρημον τον κόσμο. Να τραγουδούσαμε ακόμη μια φορά μαζί τα ωραία τραγούδια που μου μάθαινε: «Για ιδές τε το μαργιόλικο», «Διαμάντι δαχτυλίδι», «Αρχοντογιός παντρεύεται...» Θεέ μου!!! Να μπορούσα ο έρημος...

Ε Π Ι Μ Ν Η Μ Ο Σ Υ Ν Ο

Γράφει: ο Γρηγόρης
Ευθ. Κομπίλας

Ένας χρόνος πέρασε χωρίς την Χρυσάνθη Ζιτσαία! Η μεγάλη κυρία των Ηπειρωτικών Γραμμάτων και κορυφαία ποιήτρια ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΙΤΣΑΙΑ, αποχαιρέτισε τη ζωή και έφυγε για πάντα.

Κηδεύτηκε στη Θεσσαλονίκη στις 11-7-1995 μέσα σ' ένα κλίμα μεγάλης θλίψης και πόνου. Το Σούλι και η Πάργα, η Ζίτσα και τα Γιάννενα, η Ήπειρος και όλη η Ελλάδα θρηνούνε το χαμό της... Είναι γιατί τ' ανάστησε από τους δοξασιμένους θρύλους.

Από τις Ελληνίδες Ηπειρώτισσες, η Χρυσάνθη ήταν η μεγαλύτερη, φωτεινότερη και πιο δραστήρια φυσιογνωμία. Η ευρυμάθειά της, η ευστροφία της, της έδιναν τη δυνατότητα να εμπνέεται κάθε είδους ποιήματος, γιατί είχε ισχυρό ποιητικό ταλέντο. Κατάγονταν από το ηρωικό Σούλι από τη φάρα των Ζερβαίων και γεννήθηκε στο Πρίντεζι της Ιταλίας το 1902. Μεγάλωσε στην ιδιαίτερη πατρίδα της τη Ζίτσα-Ιωαννίνων (εξ ου και Ζιτσαία) και έγραφε στίχους από 11 χρονών. Εφοίτησε στη Ζωσιμαία Σχολή και εκεί πλούτισε ακόμη περισσότερο το λογοτεχνικό της ταλέντο.

Παντρεύτηκε μικρή τον Κύπριο γεωπόνο Λάμπρο Οικονομίδη και από του 1931 εγκαταστάθηκε με την οικογένειά της μόνιμα και οριστικά στη Θεσσαλονίκη. Τα ποιήματά της έχουν πνοή! Κρατάει συνεχώς σεβασμό την πατρίδα. Όλη η ηπειρωτική έμπνευσή της ήταν ένα ανάλαφρο αναφερούργισμα δημοτικού τραγουδιού. Το ελεύθερο πνεύμα της λειτουργούσε με το χτυποκάρδι του λαού. Εκείνο που πρωτίστως την ενδιέφερε ήταν η αλώβητη ανθρωπινή αξιοπρέπεια. Η ποίησή της παίρνει το χρώμα του φιλοσοφικού στοχασμού και μιαν αντικειμενικότερη στάση απέναντι στα προβλήματα της ζωής. Τα ποιήματά της είναι αληθινή σοφία που γίνεται ομορφιά!

Ήταν και πεζογράφος, διηγηματογράφος με ποιητικό βάθος. Επίσης ασχολήθηκε και με την παιδική λογοτεχνία. Έγραψε το 1927 το πρώτο της βιβλίο, το οποίο προλόγιζε ο μεγάλος Έλληνας ποιητής Κωστής Παλαμάς όπου τονίζει τα ιδιαίτερα προσόντα της τότε νεαρής ποιήτριας! Ομολογώ ότι η συνδρομή της Χρυσάνθης Ζιτσαίας για την τεκμηρίωση της ιστορικής αλήθειας ότι ο Ψυρπολητής Κων/νος Κανάρης γεννήθηκε στην Πάργα της Ηπείρου το 1790 ήταν σημαντική, ήταν προσφορά θετική και ανεκτίμητη! Προπαντός με το θαυμάσιο πολυεμπνευσμένο ποίημά της «ΚΩΣΤΑΝΤΗΣ ΚΑΝΑΡΗΣ» στο βιβλίο μου Ο ΨΥΡΠΟΛΗΤΗΣ ΚΩΝ. ΚΑΝΑΡΗΣ (Ένας Ψαριανός από την Πάργα) σελ. 41 που έγραψα στα Γιάννενα το 1993. Γιαυτό θα της είμαι ευγνώμων ες αεί... Άς είναι άγιο και ελαφρύ το κόμα που την σκέπασε στη μακεδονική συμπρωτεύουσα. Προπαντός ο χρόνος ας σταλάξει βάλσαμο παρηγοριάς στις δυο θυγατέρες της, την ποιήτρια Γαλάτεια Μπαλτά που ζει στη Θεσσαλονίκη και την άλλη Βεατρίκη Σταβρίδη, παιδίατρο, που είναι παντρεμένη στην Κύπρο, καθώς και στα εγγόνια της και λοιπούς συγγενείς, που τόσο πολύ την αγαπούσαν.

Για το θαυμάσιο ποιητικό της έργο η Χρυσάνθη Ζιτσαία τιμήθηκε με τα βραβεία Ακαδημίας Αθηνών και Παρνασσού και της έχει αποδοθεί ο τίτλος της αρχοντίσσης του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Επίσης τιμήθηκε από το Σύλλογο Θεσσαλονίκης «Το Σούλι» στις 29-1-89, από τη Φιλολογική Στέγη Πειραιώς στις 30-4-91 καθώς και από τη δική μας Ε.Η.Μ. στις 4-6-94 εδώ στα Γιάννενα.

Ήταν ιδρύτρια και επί σειρά ετών πρόεδρος του «Συνδέσμου Φιλίας ΕΛΛΑΔΟΣ-ΚΥΠΡΟΥ».

Η μνήμη της θα παραμείνει άσβεστη, γιατί το έργο της ήταν πλούσιο και τα σημάδια που άφησε είναι ανεξίτηλα στο πέρασμα του χρόνου. Αιώνια θα ζει στις συνειδήσεις των Ελλήνων.

Το δημοσίευμα αυτό ας είναι νεκρολούλουδο στον τάφο της μεγάλης και αλησμόνητης Ελληνίδας κορυφαίας ποιήτριας!

Αιώνια της η μνήμη

και αξίζει αλήθεια όλοι μας να τη θυμούμαστε.

Γ.Ρ.Κ.

Η Χρυσάνθη Ζιτσαία η στοργική μητέρα, με το δισεγγονάκι της Σωτηράκη Μπάλτα στη Θεσσαλονίκη το 1981.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΖΙΤΣΑΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΕΥΘ. ΚΟΜΠΙΛΑ

Θεσσαλονίκη 7-3-89

Αγαπητέ κ. Κομπίλα

Έλαβα τα πολύ ενδιαφέροντα κείμενα, σχετικά με την πατρίδα του ψυρπολητή Κανάρη και σας ευχαριστώ.

Τα διάβασα και σας εκφράζω θερμά συγχαρητήρια, για την εξονυχιστική έρευνα, από τόσες αυθεντικές πηγές, την τεκμηρίωση, με ονόματα, χρονολογίες, δημοσιεύματα, από τα οποία διαλάμπει η ιστορική αλήθεια. Και τι πιο ισχυρό κι αδιάσειστο, από τα Απομνημονεύματα, και το Προσωπικό Ημερολόγιο, του ίδιου του ήρωα, Ανιστόρητοι κι ανίδεοι όσοι υποστηρίζουν το αντίθετο.

Συγκινητικό το να θέλουν οι νεώτεροι Ψαριανοί να είναι απόλυτα δικός τους, αλλά ελάτε που κι απόλυτα αληθινό, είναι πως γεννήθηκε στη γραφική Πάργα, κι εκεί πέρασε τα παιδικά του χρόνια. Κι όλες οι εγκυκλοπαίδειες, αναφέρουν πως στην Πάργα γεννήθηκε.

Στην Κύπρο, υπάρχουν και γραπτές, αλλά και προφορικές παραδόσεις για τη μετάβασή του στο νησί. Είδα και το σπίτι που κοιμήθηκε στη Λάπηδο. Πριν βέβαια από τη βάρβαρη τουρκική εισβολή. Ο Πρόεδρος Λαπήθου μου είχε πει πως σκόπευαν να στήσουν εκεί την προτομή του. Είχα γράψει ένα άρθρο, και δημοσιεύτηκε πριν δυο χρόνια στον Ηπειρ. Αγώνα, αυτού στα Γιάννενα. Έπειτα αναδημοσιεύτηκε και στην Κύπρο.

Και πάλι σας ευχαριστώ και σας συγχαίρω.

Μ' εκτίμηση
Χρυσάνθη Ζιτσαία

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Ιωάννινα 9-4-89

Αγαπητή συμπατριώτισσα Χρυσάνθη
Έλαβα με μεγάλη μου χαρά το από 7-3-89 επαινετικό σας γράμμα σχετικά με την καταγωγή του Κων. Κανάρη και σας ευχαριστώ θερμά.
Θα σας είμαι ευγνώμων που συμφωνήσατε μαζί μου και με την ιστορική α-

Συνέχεια στη 14η σελίδα

Ο Κανάρης στην Κύπρο και η λαϊκή εξέγερση της Λεμεσού

του Θάνου Βαγενά

Το δημοσίευμα είναι
από το περιοδικό
«Πολιτιστική Πράξη»
αριθ. τεύχους
12/Μάρτιος 1993 και
μας το έστειλε ο
Διονύσης Παίζης.

«Τα ένοπλα ελληνικά πλοία σταθερώς εμφανίζονται εις τας θαλάσσας αυτάς. Τα θαρραλέα τολμήματά των, όσα επεχείρησαν, επροξένησαν κάποιαν λαϊκήν εξέγερσιν εις την Λεμεσό...».

ΕΚΘΕΣΗ ΓΑΛΛΟΥ ΠΡΟΞΕΝΟΥ

Κωνσταντίνος Κανάρης

Στις 19 Ιουνίου του 1821, προς τη δύση του ήλιου ένας στολίσκος από επτά καράβια προσορμίσθηκε πρώτα στον όρμο του Αγίου Στεργίου κι ύστερα τράβηξε για τον ορμίσκο της Ασπρόβρυσης, ανάμεσα Καραβά και Λαπήθου. Ο μικρός όρμος της Ασπρόβρυσης βρίσκεται στα βόρεια της Κύπρου, λίγες εκατοντάδες μέτρα από το Μοναστήρι της Αχειροποιήτου και προς το μέρος της παλιάς και ένδοξης αρχαίας πόλεως της Κύπρου Κυρήνειας.

Από στόμα σε στόμα μεταδόθηκε η μεγάλη είδηση:

- Ελληνικά καράβια ήρθαν στην Ασπρόβρυση!..

Και οι Έλληνες κάτοικοι των κοντινών χωριών, του Καραβά και της Λαπήθου, έσπευσαν να ιδούν και να καμαρώσουν το πρωτοφανές θέαμα, το όνειρο τόσων γενεών: Τον Ελληνικό Στόλο στα νερά της Κύπρου...

Ελληνικά κουρσάρικα καράβια κι άλλες φορές είχαν προσορμισθεί σ' εκείνα τα μέρη... Αλλά, τώρα, αυτά τα επτά ελληνικά καράβια του Ελληνικού Στόλου ήταν ο χαιρετισμός της Επαναστατημένης Μητέρας Ελλάδας στην Κόρη της Κύπρου, που δεν είχε μπει ακόμα στο Μεγάλο Αγώνα...

Αρχηγός του στολίσκου ήταν ο Ψαριανός ναυτικός Κωνσταντής Κανάρης, που ακόμα δεν είχε γίνει τόσο ένδοξος για τα κατορθώματά του με τα μπουρλότα. Και περνούσε τυχαία από εκεί, οδηγημένος, ίσως, από Κύπριον ναυτικό, που ήξερε εκείνα τα μέρη, για να προμηθευθή νερό και τρόφιμα από τους αδελφούς Έλληνες κατοίκους της Μεγαλονήσου.

Ο Κωνσταντής Κανάρης ζήτησε να ιδή τους δημογέροντες των χωριών Λαπήθου και Καραβά και μεταξύ των πρώτων τον επισκέφθηκε ο Χατζη-Νικόλας Λαυρεντίου Πρωτοσυγκέλλου, δημογέροντας του Καραβά, με τον οποίον είχαν ιδιαίτερη συνομιλία. Κι ο Κανάρης τον ερώτησε, γιατί δεν επαναστατούν κι αυτοί στην Κύπρο, αφού σ' όλη την άλλη Ελλάδα όλοι οι Έλληνες σήκωσαν τη σημαία της Επανάστασής.

Ο Χατζη-Νικόλας του εξήγησε τους λόγους της αδρανείας, που ήσαν κυρίως η απόσταση από την κυρίως Ελλάδα, με την οποία δύσκολα μπορούσαν να επικοινωνήσουν, και προπαντός η διαταγή του αφοπλισμού, που εφαρμοζόταν, ενάμιση μήνα τώρα, από τις ορδές που ήρθαν από την Καραμανία και τρομοκρατούσαν τον ελληνικό πληθυσμό.

Ο Κωνσταντής Κανάρης παραδέχθηκε σαν ορθούς τους λόγους αυτών, μια κι ήταν γνωστό πως δεν ήταν εύκολο να δοθή βοήθεια στην Κύπρο από την άλλη επαναστατημένη Ελλάδα. Και, τελειώνοντας, ζήτησε να του προμηθεύσουν, με πληρωμή, τρόφιμα καθώς και νερό για τα πληρώματα.

Οι Κύπριοι κάτοικοι των παραλιών αυτών, όχι μόνον παρεχώρησαν

δωρεάν τα τρόφιμα, αλλά συγκέντρωσαν και παρέδωσαν στον Κανάρη κι ένα ποσό χρημάτων, για να ενισχύσουν τον Αγώνα.

Ο ελληνικός στολίσκος έφυγε κατά τα μεσάνυχτα από το λιμάνι της Ασπρόβρυσης κι οι Έλληνες της Κύπρου με πίκρα στην καρδιά αποχαιρέτησαν τους ναυτικούς, που πήγαιναν να συνεχίσουν τους αγώνες για την ελληνική ελευθερία.

Δεν γνωρίζουμε, αν εκείνη την ημέρα έφυγαν για την Ελλάδα φιλελεύθερα παιδιά της Κύπρου. Τούτο, όμως συνέβη σ' άλλες προσορμήσεις ελληνικών καραβιών και πολλά Κυπριωτόπουλα έσπευσαν εκεί που τ' αδέρφια τους πολεμούσαν για την κοινή ελευθερία.

Τα ελληνικά καράβια, που πλησίαζαν στην Κύπρο, οι Οθωμανοί τα χαρακτήριζαν «κουρσάρικα». Αλλ' οι Έλληνες της Κύπρου τα έβλεπαν σαν παρήγορους αγγέλους που τους έφεραν τις ειδήσεις για την πορεία των αγώνων στη Μητέρα Ελλάδα.

Πολλές φορές, έξω από τα παράλια της Κύπρου, έγιναν συγκρούσεις και ναυμαχίες μεταξύ ελληνικών και οθωμανικών καραβιών. Και οι Κύπριοι έβγαιναν στην παραλία να καμαρώσουν τους αδελφούς Έλληνες ναυμάχους και να παρακολουθήσουν την έκβαση των θαλασσιών αυτών αγώνων.

Στις 16 Φεβρουαρίου του 1823, έξω από τη Λεμεσό συναντήθηκαν δυο ελληνικά βρίκια, με ένα τουρκικό μεγάλο καράβι κι άρχισε σφοδρός κανονιοβολισμός. Και οι Έλληνες της Λεμεσού έσπευσαν στην παραλία να παρακολουθήσουν το θέαμα και να ιδούν τι θ' απογίνει, ενθουσιαζόμενοι και ζητωκραυγάζοντες, όταν έβλεπαν νικηφόρες επιθέσεις των ελληνικών καραβιών.

Αποτέλεσμα της ναυμαχίας αυτής ήταν η υποχώρηση του τουρκικού καραβιού, που μπήκε μισοχαλασμένο στο λιμάνι της Λεμεσού, ενώ τα ελληνικά βρίκια απομακρύνθηκαν προς τα παράλια της Αιγύπτου.

Οι Οθωμανοί είχαν πληθός από τραυματίες και πέντε σκοτωμένους, όπως μαθεύθηκε όταν άραξαν. Και οι Τούρκοι της Λεμεσού, που αγανακτισμένοι παρακολουθούσαν τον ενθουσιασμό των Ελλήνων κατά την ώρα της ναυμαχίας, ξέσπασαν σε τρομοκρατικές εναντίον τους εκδηλώσεις και σκότωσαν τρεις Κυπρίους από εκείνους που παρετήρησαν ότι εξεδήλωναν ζωρότερα την ευχαρίστησή τους για τις ελληνικές νίκες.

Φαίνεται ότι μέσα στη Λεμεσό θα έγιναν διαδηλώσεις και εξέγερση σημαντική, για την οποία έχουμε κι επιβεβαίωση από το κατωτέρω απόσπασμα Εκθέσεως του Γάλλου Προξένου της Λάρνακος.

Συνέχεια στη 14η σελίδα

Μόντρεαλ τη 4-6-96

Επιτέλους σήμερα σας γράφω. Την ημέρα που είχα την εφημερίδα ήταν μια μέρα πολύ χαρούμενη για την οικογένειά μου γιατί την ημέρα αυτή ο Πέτρος, το παιδί μου, θα είχε το δίπλωμα του Ακτινολόγου και θα είχαν γιορτή ορκομυσίας και δεν είχαμε κανένα να συμμετάσχει στη χαρά μας γι' αυτό ήμουν πολύ στενοχωρημένη αλλά βγαίνοντας την πόρτα, ω Θεέ μου, η «Πάργα» έξω απ' την πόρτα μου, την επήρα με λαχτάρα στα χέρια μου δεν ήμουν πλέον μόνη. Πατριώτες μου, εγώ τουλάχιστον πιστεύω πως είναι απαραίτητη η εφημερίδα εδώ στη ξενιτιά διαβάζοντας την «Πάργα» μου προξενεί τόση ευχαρίστηση, τα νέα της όχι μόνο μας συγκινούν αλλά και μας παρηγορούν, νιώθω να δυναμώνει στη ψυχή μου η νοσταλγία του γυρισμού. Κάθε που διαβάζω την εφημερίδα τα μάτια του λογισμού γυρίζουν τριανταπέντε χρόνια πίσω και πλημμυρίζουν με συγκίνηση τη ψυχή μου. Τελειώνοντας θέλω να ευχαριστήσω όλους εσάς και τη Δάφνη Μπάκουλη που με έγραψε. Σας στέλνω πενήντα δολάρια και σας παρακαλώ άμα έχετε τα πρώτα φύλλα το 1, 2, 3, 4, να μου τα στείλετε.

Με αγάπη,
Βίτω Αλαμάνου

Επιμνημόσυνο

Συνέχεια από τη 12η σελίδα

λήθεια, ότι όντως ο Κανάρης γεννήθηκε στη μαρτυρική, την πολυθρύλητη και γραφική ΠΑΡΓΑ. Δεν μου είστε άγνωστη...! Αν και δεν σας είδα ποτέ, σας γνωρίζω από τα εμπνευσμένα και αξιόλογα ποιήματά σας και προπαντός από το περιοδικό «Επιμόρφωση» του συγχωριανού μου Γιάννη Γεωρ. Μπενέκου, που δημοσίευσε και δικά σας ποιήματα από τη συλλογή «Ξάστεροι Ουρανοί», (Το) Μαντέμι - (Η) Κύπρος κ.ά. Πολύ μου άρεσαν και με συγκίνησαν βαθύτατα! Αληθινά σας διακρίνει δυναμισμός και πάνω απ' όλα πατριωτικός ενθουσιασμός καθώς και απεριόριστη αγάπη για τον πάσχοντα συνάνθρωπο.

Γιαυτό και σας θαυμάζω!
Το έργο σας είναι αλήθεια πολύπλοκο, έργο εθνικό, έργο ανεπανάληπτο. Όπως διάβασα και στις εφημερίδες, με το δικαίό του ο Σύλλογος Θεσπρωτών Θεσσαλονίκης «Το Σούλι» στις 29-1-89 τίμησε τα 60 χρόνια της προσφοράς σας στα ελληνικά Γράμματα, σαν Σουλιώτισσας την καταγωγή, και τόνισε ότι στο πρόσωπό σας τιμώνται όλες οι Ηπειρώτισσες, που με τη δύναμη της ψυχής τους κράτησαν ζωντανά τα ιδανικά της φυλής και συνέβαλαν στην εξύψωση της ηπειρωτικής ιδέας.

Και εγώ από τη μεριά μου, εκτός από τα θερμότερα συγχαρητήρια, σας φιλώ το χέρι και σας στέλνω πολλές φωτογραφίες μου και ζωγραφιές προεπαναστατικών ηρώων (συν. 14) καθώς και άλλο υλικό σχετικό με την καταγωγή του Κανάρη, μεταξύ των οποίων δύο (2) περιοδικά του χωριού μου «Χουλιαράδες» και δύο (2) εφημερίδες α) «Ηπειρωτικός Αγών» και β) «Πρωϊνά Νέα» σε αντίγραφο. Γιατί μια φωτογραφία μιλάει καλύτερα και περισσότερο από χιλιάδες λέξεις. Επίσης, σας διαβιβάζω μια ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ της Αδελφότητας Χουλιαράδων, εάν θέλετε και αν μπορείτε να έλθετε στα Γιάννινα να τιμήσετε με την παρουσία σας τα 60 χρόνια παρουσίας στα Ελληνικά Γράμματα του συμπατριώτη μας Γιάννη Γεωρ. Μπενέκου.

Και τέλος σας παρακαλώ θερμά, ει δυνατόν, να μου γράψετε το έτος και την ημερομηνία του «Ηπειρωτικού Αγώνα» που δημοσιεύσατε το άρθρο για την Κύπρο.

Με βαθύτατη εκτίμηση και με την αγάπη μου!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. του συλλόγου Παργινών Αθήνας Πειραιά και Περιχώρων μετά από εισήγηση του μέλους του Δ.Σ. Θανάση Σπ. Βέργου αποφάσισε να προσφέρει στον Ιερό Ναό Αγ. Νικολάου Πάργας μια εικόνα περιφοράς.
Ο σύλλογος συγκρότησε επιτροπή από τους Θανάση Σπ. Βέργο, Ευαγγελία Ελ. Βασιλά και Μαρίνα Μιχ. Τζάκου-Βουρεκά και επέλεξε εικόνα διαστάσεων 0,60x0,90 ασημένια, αξίας 900.000 (εννιακοσίων χιλιάδων) δραχμών που θα σκαλιστεί και θα αγιογραφηθεί δια χειρός Ηλία Κατσακούλα.
Παρακαλούνται τα μέλη και οι φίλοι του συλλόγου να συνεισφέρουν για τη συγκέντρωση του παραπάνω ποσού. Για την προσφορά σας απευθυνθείτε σ' οποιοδήποτε μέλος του Δ.Σ. του συλλόγου μας.

Η Γραμματέας
Νίκη Ελ. Δράκου

Ο Κανάρης στην Κύπρο

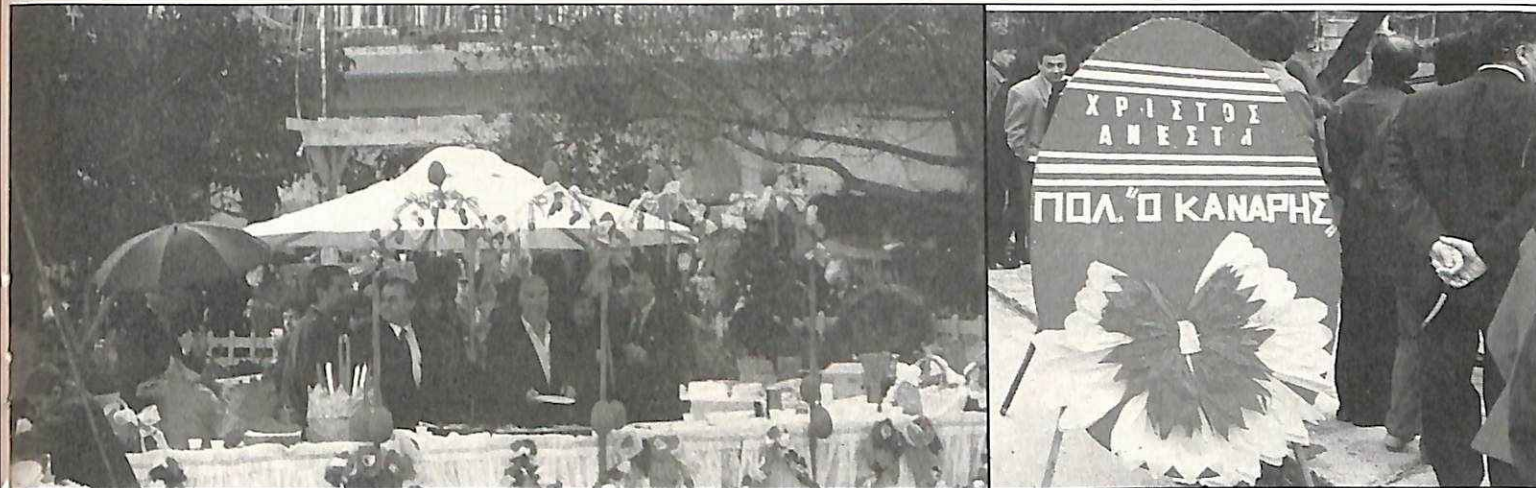
Συνέχεια από τη 13η σελίδα

«David, Consul de France a Smyrne»
«Εν Λάρνακι 18 Φεβρουαρίου 1823»

«Από του μηνός Οκτωβρίου τα ένοπλα ελληνικά πλοία σταθερώς εμφανίζονται εις τας θαλάσσας αυτάς. Τα θαρραλέα τολμήματά των, όσα επεχείρησαν, επροξένησαν κάποιαν λαϊκὴν εξέγερσιν εις την Λεμεσό». Ο Γάλλος ιστορικός Πουκεβίλ αναφέρει άλλο χαρακτηριστικό επεισόδιο, που έγινε στο Λάρνακα: «Εκεί οι Τούρκοι, στην προσπάθεια τρομοκρατήσεως του ελληνικού πληθυσμού, πολιορκούσαν το Γαλλικό Προξενείο, όπου είχαν καταφύγει Κύπριοι τους οποίους ήθελαν να συλλάβουν. Έφεραν, λοιπόν, κι ένα κανόνι κι ετοίμαζαν γενική επίθεση για την επόμενη μέρα. Το πρωί της άλλης ημέρας, όμως, φάνηκαν τυχαία 40 ψαριανά καράβια, τα οποία προσωρμίσθηκαν στο λιμάνι του Λάρνακος, διέλυσαν την πολιορκία του Προξενείου κι επήραν τους Κυπρίους πρόσφυγες στην Ελλάδα».

Φαίνεται, λοιπόν, ότι πολλές φορές προσωρμίσθηκαν ελληνικά καράβια στην Κύπρο και κυρίως στα λιμάνια μεταξύ Λάρνακος και Λεμεσού και στην ακτή της Κυρηνείας, απ' όπου προμηθευόντουσαν τρόφιμα και νερό. Και αναφέρονται ωρισμένα, μια περιπολία 12 ελληνικών καραβιών στα ανοιχτά της Κύπρου στις 8 Ιουλίου 1823, που εξαγρίωσε πάλι τους Τούρκους του νησιού, καθώς και επιδρομές μέσα στα ίδια τα λιμάνια της Λάρνακος, της Πάφου και της Λεμεσού κατά το έτος 1824.

Κατά τις προσορμήσεις των ελληνικών καραβιών στην Κύπρο, κατέφευγαν σ' αυτά αρκετά παλληκάρια, που δεν μπορούσαν να υποφέρουν τον τουρκικό ζυγό.
Σ.Σ.: Τηρήθηκε η ορθογραφία του αρχικού κειμένου.

ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΓΑ: Συγχαρητήρια στον Πολιτιστικό για τη διοργάνωση και το διάκοσμο.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΟΥΛΙΩΤΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΡΓΑΣ: Χορός και ανηφόρισμα στο Σούλι, για προσκύνημα.

Η ομάδα μπάσκετ της Πάργας σε δράση. (Φωτό: Γεώργιος-Δημόκριτος Γεραλέξης).

Ο χρόνος, σύμμαχος με την αδιαφορία, κερδίζει τη μάχη με το γέρικο κόκκινο σπίτι. (Φωτό: Γεώργιος-Δημόκριτος Γεραλέξης).

Γυμναστικές επιδείξεις στην Πάργα του 1936. (Αρχείο Τρυφ. Καραγιάννη).

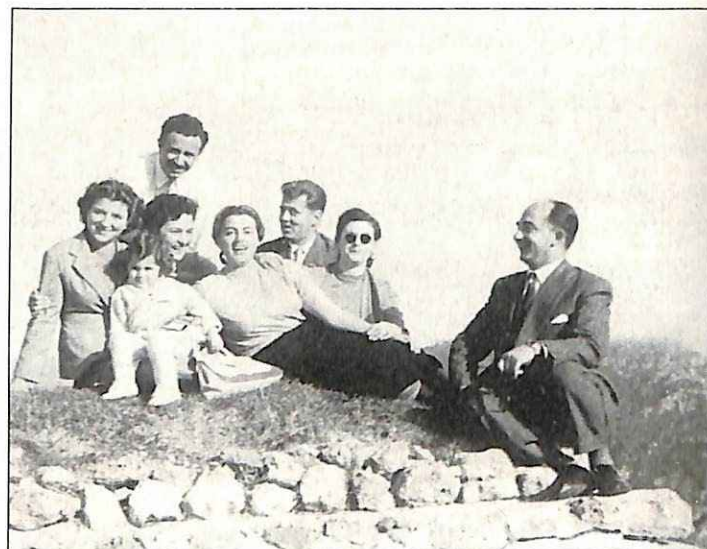
Ποδοσφαιρική ομάδα Πάργας 1936.
(Αρχείο Τρυφ. Καραγιάννη).

Τη φωτογραφία είχε βγάλει ο Αλεξ. Μπάγκας και την είχε χαρίσει στην Ελένη Στύλου (Γύρα), που είχε βαπτίσει την Τέτα.

Τέτα Δ. Ζούλα, Κική Αθ. Μπόμπη.
(Αρχείο Κικής Μπόμπη).

Όταν εγώ είδα την φωτογραφική μηχανή διαμαρτυρήθηκα έντονα. Η Τέτα του Δ. Ζούλα, γλυκειά, προσηνής, καλοπροαίρετη, κι έτσι παρέμεινε, δέχθηκε με χαμόγελο τη φωτογράφιση, εγώ ατίθαση, ίσως παίρνω πέτρα να του ρίξω, ασυμβίβαστη και πνεύμα ανήσυχο, το δείχνει η δική μου στάση, αρνιόμουν, μια φωτογραφία όσο χίλιες... λέξεις. «Από τα χρόνια της αθωότητας».

Κάποτε, κάπου στην κορφή του Κάστρου.
Από αριστερά: Πόπη Ρίζου, Αθηνούλα Ρίζου,
Γιώργος Ρίζος, Γεωργία Βασταρούχα, Ερμιόνη
Πάκου, Νίκος Τσάκας, Κατίνα, Σπύρος Ζούλας.
(Αρχείο Νικ. Χρ. Τσάκα).

Πω! πω! κάτι ψαριές με τη βάρκα «Έλση».
(Αρχείο Δημ. Μπάγκα).